
Pneumokockvaccination - ordination, riskgrupper, vacciner, revaccination

ÅRETS PNEUMOKOCKVACCINER

Två olika typer av pneumokockvacciner finns tillgängliga i Sverige, ett rent polysackaridvaccin PPV23 (Pneumovax), och två olika proteinkonjugatvacciner, PCV13 (Prevenar 13) och PCV10 (Synflorix).

- **Pneumovax** ges till barn över 2 år och vuxna med ökad risk för pneumokockinfektioner. Vaccinet (228 kr per dos) tillverkas av MSD.
- **Prevenar 13** rekommenderas till barn över 2 år och vuxna med mycket hög risk för pneumokockinfektion. Prevenar 13 (520 kr per dos) tillverkas av Pfizer.
- **Synflorix** ges enligt barnvaccinationsprogrammet till barn från 3 månader till och med 5 års ålder. Vaccinet (187 kr per dos) tillverkas av GlaxoSmithKline.

RISKGRUPPER SOM BÖR ERBJUDAS VACCINATION

Vaccin mot pneumokocker rekommenderas till stor del till samma målgrupper som säsongsinfluensavaccinet. Pneumokockvaccin rekommenderas dessutom till personer med likvorläckage och cochleaimplantat samt efter individuell bedömning dem med alkohol- eller narkotikaberoende, rökare och svetsare utsatta för toxisk rök men däremot inte till friska gravida kvinnor.

Grupper med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom

- Vuxna och barn över två år med följande diagnoser eller tillstånd:
  - splenektomerade eller bristande mjältfunktion av annan orsak, planerad splenektomi
  - likvorläckage eller barriärskada till följd av kirurgi eller trauma mot skallen
  - Nedsatt immunförsvar
    - Personer som har genomgått stamcells- eller benmärgstransplantation.
    - Personer med hematologisk cancer, sicklecellsanemi och lungcancer.
    - Nedsatt immunförsvar på grund av behandling, till exempel med TNF-alfa-hämmare, monoklonala antikroppar eller cytostatika, behandling med motsvarande mer än 15 mg prednisolon/dag
  - cochleaimplantat
  - cystisk fibros
  - organtransplantation

Grupper med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom

- Personer över 65 års ålder (personer som fyllt 65 år eller fyller under 2021, det vill säga personer födda år 1956 eller tidigare)
- Vuxna och barn över två år med följande diagnoser eller tillstånd:
  - kronisk hjärtsjukdom
  - kronisk lungsjukdom, såsom KOL och svår astma

Pneumokockvaccination - ordination, riskgrupper, vacciner, revaccination

- andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft med sekretstagnation, t.ex. vissa kroniska neurologiska sjukdomar och extrem fetma
- kronisk leversjukdom
- kronisk njursvikt inklusive nefrotiskt syndrom
- diabetes mellitus

Efter individuell bedömning:

- personer med alkohol- eller narkotikaberoende
- rökare
- svetsare utsatta för toxisk rök

Vaccination av barn över 2 år och vuxna med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom

Pneumovax ges vid ett tillfälle. Någon revaccination ges i allmänhet inte. Se -> [doseringschema](#).

Vaccination av barn över 2 år och vuxna med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom

Se -> [doseringschema](#).

För att underlätta influensavaccinationen under covid-19-pandemin kommer inte alltid vaccin mot pneumokocker att kunna ges i samband med influensasprutan. För att få pneumokockvaccin får man i så fall istället boka tid på familjeläkarmottagningen vid annan tidpunkt.

Pneumovax och Prevenar 13 erbjuds kostnadsfritt till ovanstående riskgrupper.

Information om hur vaccinerna beställs finns i instruktionen -> [Beställning av upphandlade vacciner](#).

ORDINATION AV VACCIN

Allmänna bestämmelser om ordination av läkemedel finns i -> [Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(HSLF-FS 2017:37\) Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården](#).

Bestämmelser om vilken utbildning en sjuksköterska ska ha genomgått för att vara behörig att ordinaera vaccin finns i -> [Socialstyrelsens föreskrifter om behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinaera läkemedel \(HSLF-FS 2018:43\)](#).

I ledningssystemet finns blanketten -> [Beslut om behörighet för sjuksköterska att ordinaera vaccin mot influensa och/eller pneumokocker](#).